

دوره ششم تقنینیه

مذاکرات مجلس

شماره

۲۳۱

جلسه

۲۶۶

قیمه اشتراك

داخه ايران ساليانه ده تومان

خارجه « دوازده تومان

قيمه تك شماره

يك فرانس

مندرجات

فقط شامل مذاكرات مشروح جلسات مجلس شوراي ملي

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه كليه مذاكرات در يك شماره منتشر ميشود.

مطبعة مجلس

تاريخ تاسيس آذر

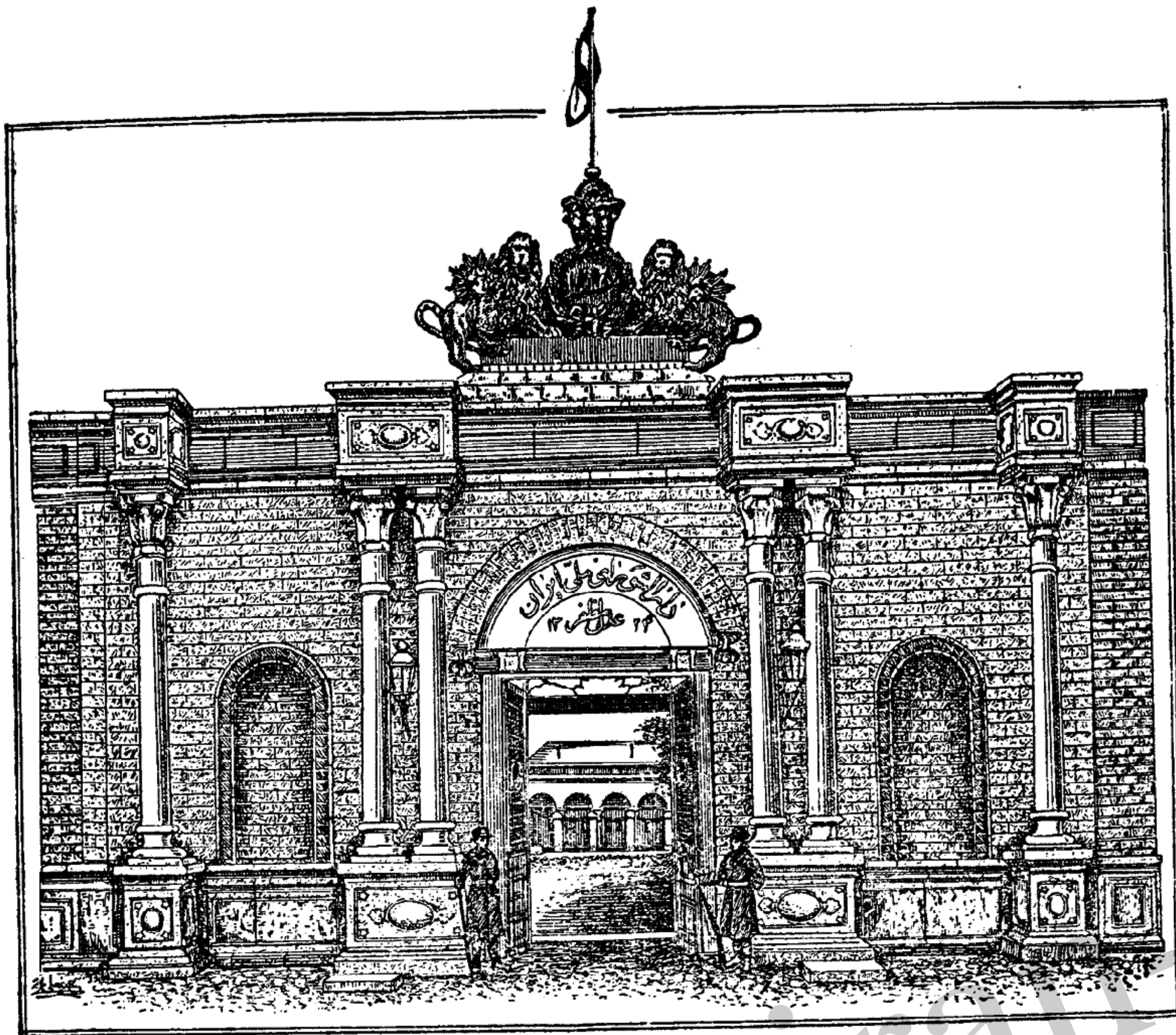
۱۳۰۵

جلسه يك شنبه ۳۱

تير ماه ۱۳۰۷

مطابق ۴ صفر

۱۳۴۷

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يك شنبه ۳۱ تير ماه ۱۳۰۷ مطابق ۴ صفر ۱۳۴۷

جلسه ۲۶۶

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر برپاست)
 آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (و صورت مجلس يوم پنجشنبه ۲۸ تير ماه را آقای دولتشاهی قرائت نمودند)
 غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان : اعتبار - حاج میرزا حبیب الله امین - دکتر طاهری
 میرزا علیخان خطیبی - سید ابراهیم ضیاء - میرزا حسین
 خان دادگر - میرممتاز - میرزا یدالله خان دهستانی -

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تجدید مرخصی آقای اسکندری	۴۸۵۱	
۲	تصویب امتیاز انحصاری خط آهن بین محمره و عبادان	۴۸۵۲	۴۸۵۷
۳	مذاکرات در کلیات قانون اصلاح میزبانی	۴۸۵۷	۴۸۶۳
	قانون اعطاء امتیاز انحصاری خط آهن بین محمره و عبادان	۴۸۶۴	

محمد تقی خان اسعد - اسکندر خان مقدم - آقا میرزا هاشم آشتیانی - خواجوی - ثقة الاسلامی - لبقوانی - کاررونی (غائبین بی اجازه جلسه قبل)

آقایان: محمد ولی خان اسدی - موقر - ذوالقدر - علیخان اعظمی - آقا علی زارع - میرزا محمد تقی طباطبائی قوام شیرازی - مهدوی - امیر تیمور کلای - محمد هاشم میرزا افسر - آقا زاده سبزواری - غلامحسین میرزا مسعود حاج حسن آقا ملک - اسکندری - محمد ولی میرزا - فرشی میرزا حسن خان وثوق - حاج غلامحسین ملک - ابراهیمی دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: ملک مدنی - دشتی - نجومی - میرزا عبدالله خان وثوق - حاج شیخ بیات - ملک آرائی - افخمی - آیه الله زاده اصفهانی

دیر آمدگان بی اجازه جلسه قبل
آقایان: نوبخت - حسنعلی خان فرمند - عدل رئیس - آقای ادانی

امامی - عرض کنم آقای فرشی را جزو غائبین بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان استعجازه کرده بودند لهذا استدعا میکنم اصلاح شود

رئیس - آقای زوار
زوار - خبر مرخصی آقای فرشی از کمیسیون عرایض تقدیم شد تصویب هم شده است

رئیس - اصلاح میشود. آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب - آن سه ماده را که آقای وزیر عدلیه استرداد کردند به اعتبار این بود که در قانون مجازات عمومی هست و مطلقاً استرداد نکرد بنده این جا خواستم تذکر بدهم که مطلق نبود

رئیس - علتش را بیان نکرده است. صورت مجلس دیگر ایرادی ندارد؟

جمعی از نمایندگان - خبر
رئیس - تصویب شد.

(خبر از کمیسیون عرایض و مرخصی راجع به مرخصی آقای اسکندری بشرح ذیل خوانده شد)

نماینده محترم آقای امیر نصرت اسکندری بواسطه گرفتاری از انقضای مرخصی خود تقاضای بیست روز تمدید نموده اند کمیسیون به نظریه ایشان موافق اینک خبر آن را تقدیم می نماید.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - بنده برای استحضار نماینده های محترم عرض میکنم که بودجه ۱۳۰۷ که از مجلس گذشت يك مانده پیشنهاد شد که صرفه جوئی این بودجه صرف کارخانه کاغذ سازی خواهد شد متخصص هم ما جلب کردیم باین خیال که يك کارخانه کاغذ سازی با این صرفه جوئی ها تاسیس خواهد شد. آقا يك نفر نماینده هستند

سه ماه مرخصی داشته اند رفته اند حالا تمام شده باز دو مرتبه بیست روز دیگر اجازه خواسته اند. آقا سه ماه مرخصی گرفتید حالا نتوانسته بد بیائید بیست روز دیگرش را بگذارید باشد بلکه لا اقل ما بتوانیم همین جزئیات يك کارخانه کاغذ سازی برای مملکت درست کنیم که يك نفعی برای مملکت داشته باشد از این جهت بنده مخالفم.

رئیس - آقای امامی
امامی - عرض کنم چون اعتراض آقای آقا سید یعقوب خصوصی نبود از این جهت بنده اعتراض ایشان را جواب ندم ولی وقتی که يك نماینده میرود در مجلس و يك گرفتاریهای فوق العاده پیدا میکنند نمیتوانند در موقع حاضر شود و بیست روز اجازه میخواهد تصور میکنم چندان اشکالی نداشته باشد که محتاج باشد آقای آقا سید یعقوب مخالفت بفرمایند.

رئیس - رأی گرفته میشود. آقایانیکه این خبر را تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. چند فقره پیشنهاد راجع بدستور رسیده.

(بشرح ذیل خوانده شد)
پیشنهاد آقای فهیمی و جمعی از آقایان

اعضاء کمنذکان ذیل پیشنهاد میمائیم که راپورت کمیسیون قوانین مالیه راجع به اصلاح قانون ممیزی املاک اربابی در درجه اول جزو دستور شود

پیشنهاد آقای فهیمی
بنده پیشنهاد میکنم که خبر کمیسیون نسبت بلايحه خط آهن بین محمره و عبادان در درجه اول جزو دستور شود

پیشنهاد آقای عدل
پیشنهاد میکنم اصلاح قانون ممیزی در درجه اول جزو دستور باشد

پیشنهاد آقای دشتی
بنده پیشنهاد میکنم لایحه راه آهن محمره و عبادان مطرح شود

فیروز آبادی - بنده در پیشنهاد کردم یکی نسبت بلايحه خط آهن که از کمیسیون آمده و شور اول و ثانی آن هم تمام شده و يك رای بیشتر لازم ندارد معطلی هم ندارد که يك بیچاره که اسباب اینکار را فراهم کرده مشغول کار شود و دومی پیشنهادی است که راجع بسد نیشابور است که سازنده اش لوازم آنرا تهیه کرده و اسباب زحمت و ضرر دولت هم نیست زیرا لازم است و مخالفی هم ندارد و همه راضی هستند از این جهت بنده این دو پیشنهاد را تقدیم کردم که راه آهن در درجه اول و سد نیشابور در درجه دوم باشد و استدعا میکنم آقایان هم موافقت فرمایند که مطرح شود.

وزیر داخله - تقاضای بنده این است که این مسئله رأی قانون سجل احوال را مقدم بدانند.

رئیس - بدیهی است مقدم خواهد بود.
معاون وزارت فواید عامه - بنده هم تقاضا دارم بعد از لایحه سجل احوال آقایان موافقت بفرمایند که لایحه راجع باستخراج معدن ذغال سنگ شمشک مطرح شود.

مدرس - ما مخالفیم
رئیس - آقای رفیع
حاج آقا رضارفعی - پیشنهادهایی که میشود باید دلیل و فلسفه اش بیان شود بنده پیشنهاد کردم اول رأی بشور ثانی لایحه سجل احوال بگیریم و در مرتبه دوم لایحه راجع به راه آهن محمره که آن هم تمام شده است و يك رای بیشتر لازم ندارد مطرح شود بعد هم لایحه جنگل ها لایحه ممیزی طرفدار زیاد

در مجلس شورای ملی دارد و خواهد گذشت آقایان موافقت بفرمایند این لایحه جنگل ها مطرح بشود که رأی بدیم میرود بکمیسیون چند روز در کمیسیون بماند و برای شور دومش می آید بمجلس. ما وقت نداریم فلسفه و دلیل که بیان شد آنوقت آقایان متقاعد میشوند آقایان بفرمایند حکماً باید قانون ممیزی الان مطرح شود بنده میل ندارم حالا قانون ممیزی مطرح شود چهل نفر دیگر هم از آقایان با بنده موافقت میکنند که لایحه ممیزی مطرح نشود فلسفه و دلیل بیان می شود بالاخره مجلس

رئیس - آقای رفیع
حاج آقا رضارفعی - پیشنهادهایی که میشود باید دلیل و فلسفه اش بیان شود بنده پیشنهاد کردم اول رأی بشور ثانی لایحه سجل احوال بگیریم و در مرتبه دوم لایحه راجع به راه آهن محمره که آن هم تمام شده است و يك رای بیشتر لازم ندارد مطرح شود بعد هم لایحه جنگل ها لایحه ممیزی طرفدار زیاد

در مجلس شورای ملی دارد و خواهد گذشت آقایان موافقت بفرمایند این لایحه جنگل ها مطرح بشود که رأی بدیم میرود بکمیسیون چند روز در کمیسیون بماند و برای شور دومش می آید بمجلس. ما وقت نداریم فلسفه و دلیل که بیان شد آنوقت آقایان متقاعد میشوند آقایان بفرمایند حکماً باید قانون ممیزی الان مطرح شود بنده میل ندارم حالا قانون ممیزی مطرح شود چهل نفر دیگر هم از آقایان با بنده موافقت میکنند که لایحه ممیزی مطرح نشود فلسفه و دلیل بیان می شود بالاخره مجلس

رئیس - آقای رفیع
حاج آقا رضارفعی - پیشنهادهایی که میشود باید دلیل و فلسفه اش بیان شود بنده پیشنهاد کردم اول رأی بشور ثانی لایحه سجل احوال بگیریم و در مرتبه دوم لایحه راجع به راه آهن محمره که آن هم تمام شده است و يك رای بیشتر لازم ندارد مطرح شود بعد هم لایحه جنگل ها لایحه ممیزی طرفدار زیاد

در مجلس شورای ملی دارد و خواهد گذشت آقایان موافقت بفرمایند این لایحه جنگل ها مطرح بشود که رأی بدیم میرود بکمیسیون چند روز در کمیسیون بماند و برای شور دومش می آید بمجلس. ما وقت نداریم فلسفه و دلیل که بیان شد آنوقت آقایان متقاعد میشوند آقایان بفرمایند حکماً باید قانون ممیزی الان مطرح شود بنده میل ندارم حالا قانون ممیزی مطرح شود چهل نفر دیگر هم از آقایان با بنده موافقت میکنند که لایحه ممیزی مطرح نشود فلسفه و دلیل بیان می شود بالاخره مجلس

رئیس - آقای رفیع
حاج آقا رضارفعی - پیشنهادهایی که میشود باید دلیل و فلسفه اش بیان شود بنده پیشنهاد کردم اول رأی بشور ثانی لایحه سجل احوال بگیریم و در مرتبه دوم لایحه راجع به راه آهن محمره که آن هم تمام شده است و يك رای بیشتر لازم ندارد مطرح شود بعد هم لایحه جنگل ها لایحه ممیزی طرفدار زیاد

در مجلس شورای ملی دارد و خواهد گذشت آقایان موافقت بفرمایند این لایحه جنگل ها مطرح بشود که رأی بدیم میرود بکمیسیون چند روز در کمیسیون بماند و برای شور دومش می آید بمجلس. ما وقت نداریم فلسفه و دلیل که بیان شد آنوقت آقایان متقاعد میشوند آقایان بفرمایند حکماً باید قانون ممیزی الان مطرح شود بنده میل ندارم حالا قانون ممیزی مطرح شود چهل نفر دیگر هم از آقایان با بنده موافقت میکنند که لایحه ممیزی مطرح نشود فلسفه و دلیل بیان می شود بالاخره مجلس

رأی میدهد و تمام میکنند هیئت دولت هم با ما موافقت میکنند که يك كار هائی را امروز بگذرانیم . شما هر وقت پیشنهاد بدهید البته مجلس موافقت خواهد کرد يك روز هم اجازه بدهید که ما بکارهای خودمان برسیم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده نمیدانم لایحه سجل احوال يك رأی میخواهد آن رأی گرفته شود بعد در درجه دوم پیشنهاد بنده مقدم باشد و این لایحه راه آهن محرمه مطرح شود و علتش هم این است که این بیچاره چندماه است معطل مانده و همه کارها را کرد ما هم موافقت کرده ایم . مباحثه زیاد هم ندارد . استدعا میکنم این را مقدم بدارند چون در مدت ده بازده دقیقه تمام میشود بعد هم البته ما با نظر سایر آقایان موافقت میکنیم که لایحه ممیزی مطرح شود

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده مخالفم با اینکه لایحه ممیزی مطرح شود

بعضی از نمایندگان - صحیح است جمعی از نمایندگان - (با همه) چرا ؟

کازرونی - حالا عرض میکنم بنده واقعا از احساسات سرشار آقایان تعجب میکنم آفرین ! خیلی باید تشکر کنم ! نه تنها من بلکه همه مردم باید از این حسن مساعدت تشکر کنند ! عرض میکنم مسئله ممیزی يك مسئله است که حقیقه باستی فوق العاده درش دقت نظر کرد با مملکت نمیشود بازی کرد . دیروز بود ما يك قانونی گذرانیم و هنوز دولت در موقع اجرا نیاورده و تقریباً صدی نود و نه از افراد مردم طرفدار این قانون هستند ولی چون تماس کرد با منافع يك عده از مردم همینطور ماند (همه نمایندگان)

مدرس - چرا آرام نمیکیرید - کار مملکت را بکجا میخواهید بکشاید

(همه نمایندگان - صدای زنگ رئیس)

کازرونی - حضرت آقای رئیس بالله بنده از جار و

جنجال هاز میدان در میروم . نیکگذارند آقا بنده حرفم را بزنم . من باید نوحه جفتی بخوانم یا صد نفری ؟ نمی گذارند !! عرض میکنم ما باید بفهمیم وزیر اینجا حضور داشته باشد صورت قضایا را بما بگوید علت اینکه نتوانسته اند صدی سه و نیم را اجرا کنند چه چیز است ؟ بالاخره دولت است وزیر مالیه است که اطلاع کافی باوضاع مملکت دارند آقای وزیر مالیه این جا حضور ندارند من از کی پرسم ؟ از کسی که فقط يك ملکی دارد و نظرش باین است که این نافع بحال او است ! در هر صورت بنده ابدأ صلاح مملکت و صلاح مجلس را نمیدانم که الساعه قانون ممیزی جزو دستور شود

رئیس - رای گرفته میشود . . .

روحی - بنده پیشنهادی دادم

رئیس - پیشنهاد شما قانونیت ندارد مگر اینکه دو رأی بگیریم

(پیشنهاد آقای روحی بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم به پیشنهاد آقای رفیع مقدم بر سایر پیشنهادها رأی گرفته شود

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم پیشنهاد بنده جامع تمام پیشنهادات است ممکن است این دو فقره که آقای رفیع پیشنهاد کرد اند تمام شود تلفن کنیم آقای وزیر مالیه هم بعد از تلفن بیایند و قانون ممیزی را مطرح کنیم

رئیس - در هر صورت باید دو رأی گرفته شود اول رأی بگیریم که در باره پیشنهاد آقای رفیع مقدم رأی گرفته شود . آقایانی که این ترتیب را تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اغلب بر خاستند)

رئیس - تصویب شد

(پیشنهاد آقای رفیع مجدداً خوانده شد)

مرآضی قلیخان بیات - بنده تقاضای تجزیه میکنم

رئیس - تجزیه راجع بچه قسمت ؟

مرآضی قلیخان بیان - چون سه فقره است بنده تقاضا

میکم یکی یکی رأی گرفته شود

رئیس - قسمت اولی که جزو دستور امروز هست رأی بگیریم بقسمت دوم مسئله راه آهن . آقایانی که قسمت دوم را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . رأی گرفته میشود بقسمت سوم آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد . رأی گرفته میشود بشور دوم

قانون سجل احوال آقایان موافقت قیام فرمایند

(اغلب بر خاستند)

رئیس - تصویب شد .

(خبر کمیسیون فوائد عامه راجع به پیشنهاد آقای رفیع بشرح ذیل خوانده شد)

کمیسیون در موقع تنفس ماده الحاقیه پیشنهاد آقای حاج آقا رضا رفیع را دائر به احداث پل متحرك مورد شور قرار داده و با ماده مذکوره موافقت نکرد

(اصلاح ماده الحاقیه پیشنهاد آقای شریعت زاده نیز بنحو ذیل قرئت شد)

هرگاه دولت اعطای اجازه ساختمان جسر متحرك را در در ساحل محرمه لازم بداند صاحب امتیاز در صورت تساوی شرایط مقدم خواهد بود

رفیع - اجازه میفرمائید

رئیس - بفرمائید

حاج آقا رضا رفیع - آنوقتیکه بنده این پیشنهاد را کردم و با ایشان مذاکره کردم مقصود از ساختن جسر متحرك بود که از این طرف به آن طرف برای راه عبور و مرور مردم مثل جسر هائی که در بغداد و اسلامبول معمول است ساخته بشود ولی این جبری که ایشان میخواهند بسازند جبری است که با کرجی درست میکنند و اسباب هائی را که میخواهند حمل و نقل کنند از این طرف به آن طرف با آنها حرکت میدهند و این نوع جبری که اجازه میخواهند هر کس میتواند يك

چنین جبری درست کند و اسباب ها و مسافرن را از اینطرف بانطرف حمل کند . این اجازه نمیشود بنا بر این بنده بکلی استرداد میکنم

رئیس - ماده چهارم مطرح است

(بشرح ذیل قرئت شد)

ماده ۴ - عرض خط تراموای یعنی فاصله بین رایلها نباید از يك متر و وزن هر یارد از رایل اقلا از سی پوند کمتر و خود رایل و سایر آلات و ادوات مربوطه به تراموای از جنس معیوب تهیه و تدارك شده باشد و قوه محرکه تراموای باید لیکتریک یا بخار و با سوخت داخلی بوده و دروا گونها جای نشستن مسافرن با اندازه کافی نامین و حتی لامکان موجبات آسایش مسافرن متناسب با مقتضیات آب و هوای آن ناحیه فراهم و همچنین در نقاط انتهائی خط تراموای و در صورت لزوم در امتداد آن بفواصل معینه توقف کاههای محفوظ برای مسافرن ساخته شده و بطور کلی سرویس تراموای باید برای رفع حوائج عادی مسافرت و حمل مال التجاره کافی بوده و به نسبت ازدیاد احتیاجات مزبوره توسعه پیدا کند

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده موافقم

رئیس - مخالفی ندارد ؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - رأی گرفته میشود بماده چهارم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده الحاقیه پیشنهادی آقای آقا سید بقوب

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم :

وزارت فوائد عامه مکلف است پس از تصویب این

لايحه با موافقت صاحب امتیاز ترتیب نرخ کرایه راه را داده هر پنج سال يك مرتبه در تعرفه مذکور حقیق تجدید نظر برای دولت هست صاحب امتیاز میتواند هر موقع که نرخ کرایه را کافی نداند ازدیاد آنرا از دولت تقاضا نماید در اینصورت پس از تحقیقات لازمه و مراجعه بدفتر محاسبات و مدارك تقضای صاحب امتیاز نرخ مذکور را بمیزانی که مخارج مختلفه مؤسسه و منافع عادلانه صاحب امتیاز را تامین کند افزایش دهد.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده توجه میدهم نماینده های محترم را بنده هشت این لایحه با ماده شش که راجع به تعیین قیمت بود و خود قانون قیمت را معین کرده بود در این جا صحبت شد و اظهار شد قیمت معین نشود و بعد در نظامنامه نوشته شود ولی ندارد که در نظامنامه هم معین شود وقتی رفتیم در کمیسیون صحبت کردیم نماینده وزارت خانه گفت که شما در این جا قیمت را معین نکرده اید اختیار تعیین قیمت را که ما نمیتوانیم بدهیم بدست صاحب امتیاز برای اینکه او منافع خود را حفظ میکند مجلس هم که تعیین قیمت را به اختیار ما قرار نداده باید يك کاری کنیم که حقوق مردم حفظ شود.

روسی - حقوق صاحب امتیاز

آقا سید یعقوب - من میرزا علی کازرونی نیستم بنده صحبت میکنم شما بعد بفرمائید اینجا صاحب امتیاز آمده راه آهن احداث کند ما که معین نکردیم در قانون که از کسانی که مسافرت میکنند ما از حمل و نقل و نقل میکنند چقدر باید قیمت بگیرد و وزارتخانه هم که نمیتواند معین کند آنوقت اختیار بدست کی می افتد بدست صاحب امتیاز. وقتی که اختیار بدست صاحب امتیاز افتاد او بفرمانده منافع خودش است ما که نماینده ملت هستیم نمیتوانیم بیائیم اختیار را بدست صاحب امتیاز بدهیم و حقوق عامه را دست او بدهیم. يك صاحب امتیازی هم که آمده است خرج کرده است باید

در نظامنامه معین شود. بعلاوه پنج سال خیلی زیاد است. ما صاحب امتیاز اجازه میدهیم که نامدت پنجسال هر نرخ سنگینی که میخواهد به بند آزاد باشد و این البته به نفع صاحب امتیاز و ضرر مردم است از این جهت بنده مخالفم فیضاً که میخواهید در قانون قرار دهید سال بسال قرار دهید نه پنج سال. زیرا ممکن است در سال سوخت طوری ارزان باشد که برای صاحب امتیاز صرف کند قیمت را ارزان بکند و نکند همین طور ممکن است بر عکس یکسال گران باشد آنوقت نمی تواند بالا برود پس اگر این گونه شرایط و قیود را بنظر نظامنامه بگذارید بهتر است. و فیضاً اگر مجلس میخواهد در جزئیات هم دخالت کرده و نسبت باین موضوع چیزی بنویسد و نرخ معین کند اقل سال بسال قرار دهید و پنجسال را بنده زیاد میدانم و مخالفم.

آقا سید یعقوب - برای اینکه آقایان موافقت کنند بنده مدت را سه سال پیشنهاد میکنم با آقای معاون و اعضاء کمیسیون هم در این باب مذاکره کرده ایم. حالا وارد جواب فرمایشات آقای روسی میشوم. صاحب امتیاز يك غلطی کرده و آمده این پیشنهاد را کرده حالا قدری اسباب زحمت برایش فراهم می کنید که پیشیان شود بهر حال بنده سه سال پیشنهاد میکنم.

رئیس - رأی گرفته میشود بنده الحاقیه با این اصلاحی که اخیراً کردند (تبدیل پنجسال به سه سال) آقایان موافقین قیام فرمایند.

(جمعی برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده الحاقیه دیگری رسیده قرائت میشود.

(ماده الحاقیه پیشنهادی آقای نامداد باین مضمون قرائت شد)

چنانچه صاحب امتیاز در مدتی که معین شده شروع به عمل می نماید خساراتی که از تشریفات این قانون بر بودجه مملکتی تحویل شده بر عهده صاحب امتیاز است.

رئیس - آقای نامداد

نامداد - اگر آقایان در نظر داشته باشند يك دائمی آمدن این جا و يك پیشنهاد انوبوس رانی بمجلس داد کمیسیون و دولت را مدتی معطل کرد و بعد تشریف بردند و کاری نکردند.

بنده از این مسئله تجربه گرفتم و در موضوع چاه آرژون خواستم این پیشنهاد را بکنم آقای افشار فرمودند منصرف شوم و حالا هم اصراری بقبول این پیشنهاد خودم ندارم همینقدر میخواهم تذکر بدهم و عرض کنم که از ثبات فوائد عامه ما که این جانشسته ایم همه از بودجه عمومی حقوق میگیریم و وظیفه داریم. وقت ما قیمت دارد يك کسی نباید و بدخواه خودش يك امتیازی تقاضا کند و مدتی اسباب زحمت شود و وقت ما و دولت و کمیسیون را بگیرد. اول به کمیسیون امتیازات برود از اینجا به مجلس بیاید بکمیسیون برود و تمام این مراحل را طی کند و در اینجا مطرح شود و مدتی وقت صرف شود و تمام شود آنوقت تازه آقای صاحب امتیاز دانش میخواهد اقدام و عمل کند از این جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم تا بلکه موجب شود که اول اشخاص فکر خودشان را بکنند و ببینند که آیا واقعاً میتوانند از عهده چیزی که تقاضا کرده و امتیاز می خواهند بر آیند یا نه؟ اگر از عهده بر می آیند که اقدام کنند و اگر از عهده بر نمی آیند این را يك عنوانی بر عنوان خودش اضافه نکنند مسئله خیر الحاج والعمار و صاحب امتیاز فلان. امتیاز عنوان میشود. عرض کردم حالا بنده اصراری ندارم فقط خواستم این قضیه را تذکر بدهیم که از امتیازات بعد سابقه پیدا نکنند. دیگر بنده بنظر مخبر و آقایان محترم است.

مخبر - بنده اصولاً نظر آقای نامداد را تصدیق می کنم ولی این نظر در این مورد بخصوص تطبیق نمیشود زیرا صاحب امتیاز (آقای موقر) از چندین باین طرف خودشان لوازم این کار را فراهم تهیه کرده و لوازم تاسیس راه آهن را تهیه و وادار کرده اند و در واقع اگر این قانون

نگذرد بضرر ایشان خواهد بود زیرا تمام اسبابش حاضر است ولی این سابقه هم که ایشان دادند خیلی خوب بود و باید مراعات شود. ولی در این مورد نظر باینکه جز تصویب قانون معطلی دیگری در کار نیست از این جهت بنده از آقای بامداد استدعا دارم پیشنهادشان را پس بگیرند و در مواقع دیگر که ضروری تر از این مورد باشد پیشنهاد بفرمایند.

بامداد - بنده خواستم تذکری بدهم. استرداد میکنم.

رئیس - ماده چهاردهم قرائت میشود (بترتیب آتی خوانده شد)

ماده ۱۴ - وزارتین مالیه و فواید عامه هر يك در حدود وظیفه خود مأمور اجرای این قانون هستند.

رئیس آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - مخالفم

رئیس - بفرمائید

دشتی - بنده خواستم بدانم این قانون بوزارت مالیه چه تماس دارد که او را هم شرکت داده ایم.

مخبر - چون در یکی از مواد هست که در موقع تأسیس راه آهن اگر تماس پیدا کند با اراضی متعلق بدولت در این صورت تکلیفش چه خواهد بود تعیین تکلیف این مسئله چون با وزارت مالیه است از این جهت او را هم شرکت داده ایم.

جمعی از نمایندگان - مخالفی ندارد

رئیس - رأی میگیریم ماده چهاردهم. آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند.

(عده کثیری برخاستند)

رئیس - تصویب شد. مذاکرات راجع بکلیات است مخالفی دارد یا خیر!

فیروز آبادی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

میکنم موافقت بفرمائید که این دو خبر اول تصویب شود بعد هم بنده موافقم قانون ممیزی مطرح شود رئیس - پیشنهادی هم از طرف آقای فیروز آبادی رسیده قرائت میشود.

(مضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم لایحه سد نیشابور در درجه اول جزو دستور شود.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - الحمد لله همه نظرها برای اصلاح و آبادی مملکت است. این لایحه خط آهن هم که گذشت بنظر بنده خیلی خوب بود. چون يك کسی که آمده و لوازم کار را تهیه کرده و حاضر شده که يك خدمتی بکند باید زود تر تکلیفش معلوم شود. و چون نظر بر اصلاح امور است بنده پیشنهاد کردم که سد نیشابور مطرح شود و این سد بسته شود زیرا فواید کثیره بر آب مترتب است و البته همه آقایان هم با اینگونه امور موافقت و انشاء الله امید داریم نتایج مطلوبه هم حاصل شود. پس خوب است آقایان موافقت بفرمایند که این لایحه سد نیشابور هم مطرح و تصویب شود.

رئیس - آقای زوار

زوار - بنده با نظریه آقای ملک مدنی مخالف نیستم و البته قانون ممیزی باید بگذرد ولی آن پیشنهادیکه آقای رفیع کردند راجع به جنکلی بنظر بنده باید مقدم باشد زیرا دو شور دارد و مدتها طول دارد. و شور اولش باید بگذرد ولی این لایحه ممیزی اینقدرها وقت نمیخواهد و تا آخر دوره تمام خواهد شد و چون تا آخر دوره مجلس تمام این لوایح باید بگذرد و چند جلسه هم بیشتر بآخر دوره نداریم از این جهت بنده معتقدم که لایحه جنکلی مطرح شود. و با آن نظریه آقای باستانی هم کاملاً مخالفم که مجلس سه جلسه را بکارهای شخصی بگذرانند.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای ملک مدنی

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

پیشنهاد میکنم لایحه اصلاح ممیزی بعد از خاتمه لایحه راه آهن جزو دستور شود.

(نمایندگان - صحیح است)

پیشنهاد آقای باستانی

بنده پیشنهاد میکنم راپورت کمیسیون بودجه راجع باستخراج معادن ذغال شمشک و راجع به سی هزار تومان حقوق متخصصین ذوب آهن بعد از لایحه راه آهن خط محقره مطرح شود.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - اصلاح قانون ممیزی بنظر بنده از جمله لوایحی است که در درجه اول اهمیت است برای اینکه وزارت مالیه ممیزین خودش را تعیین کرده و عده از آنها را بولایات فرستاده و مدتی است که همینطور معطل مانده اند و تقریباً موافقت نظر حاصل شده.

آقای کاررونی میفرمایند صد نود و نه مردم مخالف این قانون هستند بنده نمیدانم این صد نود و نه مردم کیها هستند؟ اگر شما از طرف خودتان میفرمائید، شما يك نفر هستید مجلس مظهر افکار مردم و ملت است و مردم اغلب دچار رحمتند و با اتفاق با اصلاح این قانون موافقت شما يك فرمایشی میکنید که ابتدا روح مردم از آن اطلاع ندارد. این قانون صد و سه و نیم امضا زحمت مردم شده خود وزارت مالیه در حین عمل مانع بر خورده و خودش با این اصلاح موافق است. و این اصلاح با موافقت نظر خود وزارت مالیه خبری از کمیسیون داده شده پس خوب است بگذرید این اصلاح بشود و رفع مزاحمت از مردم بعمل آید.

رئیس - آقای باستانی

باستانی - بنده با نظر آقای ملک مدنی مخالف نیستم و معتقدم که قانون ممیزی باید اصلاح شود. ولی در این دو قسمت پیشنهادی بنده در واقع دو ماده است که از کمیسیون بودجه رسیده و این قدرها هم زیاد نیست و مختصر است. لهذا بنده از آقای ملک مدنی خواهش

فیروز آبادی - بنده عرضی ندارم مگر اینکه در این لایحه و سایر لوایحی که بمجلس میاید و مربوط با آبادی مملکت است باید همه قسم تمهیلات شود. تا همه مردم بتوانند و میل کنند که هر قسم امتیازی بگیرند و کار کنند. از این لایحه يك سختی هائی نسبت بصاحب امتیاز شده که نمیدانم دولت چه نظریاتی باید داشته باشند. چه طور باشد و از این قبیل. بنده عقیده ام این است که در این قبیل لوایح باید انواع تمهیلات و تشویقات را فراهم کرد تا همه مردم راغب شوند که بیایند و این گونه امتیازاتی که نافع بحال مملکت است بگیرند علاوه خود صاحب امتیاز حتی الامکان سعی میکند که قیمت را کم کند زیرا وقتی گران باشد قهراً کسی نمیرود و مسافر کم میشود و مال التجاره کم بار میشود و انوایبیل و این چیزها با او زحمت خواهند کرد و او را از بین میبرند پس صرفه خود او در این است که قیمت را ارزان قرار دهد. در هر صورت بنده عقیده ام این است که در این گونه امور عام المنفعه با مردم مهشات و ارفاق کرد اما آنها تشویق شوند و کار کنند نه اینکه آنها را خیلی مقید کرد و شرائط سخت برایشان تحمیل کرد.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - نظر آقای فیروز آبادی نظر مخالفی نبود بلکه موافق بودند و باید هم موافق باشند چون فوائد این نوع لوایح عاید مملکت و همه مردم میشود و باید این نوع کارها را شروع کرد. اما بنده خواستم استفاده کنم و عرض کنم فقط این اول مردی است که از اهل مملکت که بنده دیدم همچو امتیازی خواسته و چنین قدمی برداشته البته باید او را تشویق و مساعدت کرد و به عقیده بنده باید يك چیزی هم بعنوان پاداش باو داد.

رئیس - رأی گرفته میشود باین لایحه که شامل چهارده ماده است. آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای ملک مدنی

رئیس - تصویب شد. مذاکرات راجع تکلیفات قانون است. آقای روحی

روحی - بنده يك قسمت عرایض خردم را در اطراف اصلاح این قانون در يك جلسه عرض کرده ام. ولی تأسف میخورم از اینکه در این مجلس نه تنها عرایض بنده بلکه عرایض هیچ خیر خواهی اثر ندارد. زیرا آقایان بایک انتهایی می خواهند يك قانونی را که ضرر عده زیادی از مردم است بگذارند. بنده ترجیح در این عرایض جز بشخص وزیر مالیه که بنده دولت است بکس دیگر نیست و آن همکاران و رفقای خود استند. دارم موافقت کنند که این لایحه به ترتیب خوشی اصلاح شود و بعد بگذرد اولاً اکل از قف یعنی چه؟ يك مملکتی که چند سال است مشروطه است و شش مرحله از دور تقنینیه او گذشته تازه مالیاتش مطابق عصر سیامک است. در این عصر مالیات بر آب و زمین معنی ندارد! در هیچ جا هم این روبه معمول نیست که عدم عمل می کنیم! در دنیا هر چیزی دارد رو اصلاح می رود و قضا در دنیا لا یتقطع در تغییر و ترقی است ولی عوض اینکه ما این اصلاحات اساسی را در مملکت خودمان بکنیم عمل روبه سابق را تعقیب می کنیم. و قانون ممیزی یا قوانین دیگری را که ابدأ به نفع مملکت نیست و امروزه بهیچ وجه نمی توان آنها را عملی کرد تازه مجلس میاوریم و طرح می کنیم مالیات ارضی آن طوری که بنده اطلاع دارم عایدتش فقط سه میلیون بیشتر نیست و آنوقت در عوض دولت پنج کرور که دو میلیون و نیم باشد خرج آن میکند و روی هم رفته شاید دولت يك میلیون بیشتر از مالیات ارضی استفاده نمی کند و این مبلغ در مقابل خسارتی که مردم وارد میشود ضرر دارد برای دولت اینجهزار خرج کردن و يك قرن استفاده بردن البته ضرر است و ضرر و زیان مملکت و عموم است. بنده مکرر از آقای وزیر مالیه شنیدم که گفتند ما هم موافق هستیم با لغو مالیات آب و زمین. قانون مالیات بر عیالت را آورده اند ممکن است الان مجلس

آزما مقدم بدارد و رأی بدهد این مالیات را لغو کنیم آقایان اگر حقیقه شما طرفدار این هستید که بد بخت مالیات ندهد، رعیت مالیات ندهد، سرمایه دار مالیات بدهد این همه اشرف الحاج والمتمدین که از امنیت و معارف و سایر مؤسسات مملکتی استفاده میکنند باید مالیات بدهند. بنائید همین امروز این مالیات بر عیالت را مطرح کنیم بلافاصله رأی بدهیم دولت هم اجرا کند. (ره چنان رو که ره رو بافتند) دنیا به بینید چطور در مسئله مالیات رفتار کرده است ما هم همانطور بکنیم منتها بنده موافقم که در اینجا نمیشود مثل فرانسه مالیات بر عایدات را حتی از دواخانه و طبیب و مهابخانه و رستوران بگیریم بنده نظر را بالاتر میگیرم اشخاصی که تا حدود ماهی در دست تومانی عایدات دارند یعنی در سال دو هزار و چهار صد تومن معاف باشند این اصل که بکشور پانصد هزار تومن پول داشته باشد و صدی دوازده و هیجده هر قدر دلش میخورد نفع بدهد و چیزی بد مملکت برای حوائج عمومی ندهد اما اگر بیست هزار تومان مالك خرید فوری مالیات بدهد این اصل بدی است. ظلم است. در تمام دنیا این اصل مردود است جز در مملکت ما که مالیات آب و زمین را همی. لا میبریم. خیلی خوب وقتی مالیات بر عایدات قرار دادید آب و زمین هم حاصلش را که مالك فروخت دفترش را باز کنید هر قدر استفاده کرده مالیات بدهد و آن رعیت بد بخت که چهار خرور گندم دارد باید لباس و قند و چای تابستان و زمستان تهیه کند. معاف باشد. این رسم عادلانه نیست. این را کمتر بگذارید. موافقت کنید. بنده الان يك پیشنهادی می کنم که این لایحه از دستور خارج شود و قانون مالیات بر عایدات با قید دو فوریت مطرح شود آقای وزیر مالیه هم موافقت دارند و این را یکی از مفاخر دوره ششم قرار بدهید و این مالیات کمر شکن که با هم مالیات آب و زمین بر رعیت تحمیل است از میان بردارید. این عرایض بنده بود و تصور می کنم که در عرایض خودم بحق هستم و چیزی

بر خلاف. صلاحیت مملکت و بر ضرر مملکت عرض نکرده ام. اما اصلاح این قانون که آقایان میخواهند مطرح کنند بنده عرض کرده صد مه ونیم را هر نوع زیر و روش کنید بنفع آذربایجان است و مازندران و همدان و عراق یعنی بنفع شمال و غرب و ضرر جنوب... عدل - اینطور نیست

(همه هم نمایندگان)

روحی - من از تبریز خبر دارم شما اطلاع از کرمان و بنادر جنوب ندارید. در جنوب مالك هم چیزی را متحمل میشود ملاحظه بفرمائید آقا در آذربایجان یا در عراق یا جای دیگر چهار فرسخ حاك دارند ده سنگ بنزده سنگ آب دارند مالك بزدی یا کرمانی از چهارده فرسخ سازده فرسخ از صدر بیست ذرع چاه ناصبو هشتاد ذرع بید آب بیرون بیاورد آنوقت هم مالك شش دنگ نیست برای اینکه هر قناتی دو بیست هزار تومان صد و پنجاه هزار تومان خرج دارد. همه يك شعیر ونیم شعیر است. کاورا بنید خود مالك بدهد بنذر را بنید خود مالك بدهد کود را باید خود مالك بدهد آنوقت این مالیات کمر شکن را هم بدهد. شما که طرفدار این مالیات هستید توی خانه مان می نشینید و دو قسمت يك قسمت مال شماست نفت و بجالی می فروشید و يك قرن هم مالیات نمی دهید صد دینار نمیده دیولی خورده مالك جنوب در اثر اصلاح این قانون از بین میروند و بنده اینجا صراحتاً عرض می کنم آقایان بی اطلاعید تحقیق کنید بنده در شور اول که این قانون مطرح بود التماس کرده استند آوردن کمیسیون دو نفر از وکلای جنوب را بخوانند چرا بمن اطلاع ندادید؟ چرا من را نخواستید در کمیسیون بنایم اظهارات خودم را با زبان بکنم که شاید این مالیاتی که مال عهد کبومرث است بطوری اصلاح کنند که ضرر جنوب نباشد.

خطبی - حاج میرزا مرضی در کمیسیون بود.

روحی - نه آقای مخبر به بنده اطلاع دادند نه کس دیگر. این طرز طرز عدالت نیست این بضرر يك شش بد بخت کرمانی بزدی، شیرازی و اصفهانی است آقایان

از این نفع خودتان بگذرید نفع جامعه را در نظر بگیرید... زعیم - دلیل بگو آقا فقیر و بیچاره که دلیل نیست. فهیمی مخبر - بعضی از فرمایشات آقایان حقیقه بقدری اغراق آمیز است که انسان متعجب میشود. آقای کازرونی فرمودند صدی ۹۹ در مملکت با اصلاح قانونی ممیزی مخالفتند گویا نود و نه فقط خودشان را تصور کردند و باقی جامعه را... کازرونی - بعد جوابتان را عرض میکنم. در روز هم خلاصه اتمه لی گذشت.

مخبر - میفرمایند با این قانون همه مخالفتند بعد خودشان میفرمایند برای نصف مملکت صرفه دارد تغییر قانون. آقای روحی فرمودند مالیات ارضی در همه جا موقوف شده این همه جا کجا است؟ يك جای آن شرح بدید آقای روحی. آن يك مملکت کوچک؟ آن يك قریه که مالیات ارضی را موقوف کرده کجا است؟ مالیات ارضی را موقوف کرده کجا است؟ مالیات ارضی در همه جا بر قرار است مالیات بر عایدات را اگر تازه بر قرار کرده اند علاوه بر مالیاتهای ارضی و مستقیم است. مالیات مستقیم را میگیرند يك مالیات اضافه هم میگیرند. بعنوان مالیات بر عایدات نه بلکه آن مالیاتها را موقوف کرده باشند، اینکه میفرمائید عایدات مالیات ارضی سه میلیون است و دو میلیون ونیم خرج میکنند چرا؟ مگر انسان مجبور است يك غرق بی موضوعی را بگوید برای پیش بردن حرفش عایدات مالیات ارضی افزا در سال پنج میلیون است شاید گاهی هم بیشتر بشود مخارجی که دولت برای این کار میکند کمتر از يك میلیون است، بودجه مالیه اگر سه میلیون است مربوط باین نیست يك میلیون بکمرک می رود يك میلیون مخارج دیگر اگر خوب حساب کنید آنچه برای اخذ مالیات ارضی گرفته میشود خیلی کمتر از يك میلیون است در مقابل پنج شش میلیون عایدات و دیگر اینکه

فرمود آقای وزیر مالیه مخالف بودند آقای وزیر مالیه کبی مخالف بودند خودشان اینجا حاضرند آقای وزیر مالیه گفتند با مالیات بر عایدات موافقم باید هم بشود ولی آقای وزیر مالیه خودشان نمیدانند که چقدر اجرای قانون مالیات بر عایدات اشکال خواهد داشت هیچوقت آقای وزیر مالیه نخواهند گفت که شما مالیات بر عایدات را يك شوری و با فوریت رای بدهید و الان من بروم اجرا میکنم چندین جلسه با حضور خودشان در کمیسیون صحبت کردیم که طرز اجرای این مالیات بر عایدات چه خواهد بود؟ چه مقدماتی دارد برای رسیدگی بدفاتر همان تجاری که میگویند مالیات نمیدهند باید دید از چه راه ممکن است مالیات بر عایدات همچو کار سهیلی نیست بنده هم موافقم یکی از منابع عایدات همین مالیات ارضی است باید رفت و تشخیص داد که در فلان ملک مالک چقدر میبرد و مالیات را از او گرفت. یکی هم تجارت است یکی هم چیزهای دیگر باید منابع عایدی را بطور صحیح تشخیص داد و مالیات گرفت. بعلاوه میفرمایند مالیات را رعیت بیچاره میدهد. خیر رعیت مالیات نمیدهد. در این قانون ملاحظه بفرمائید حق رعیت و حق گاو و آب تمام این مخارج موضوع شده است و مالیات بر عایدات خالص مالک وضع شده است پس چرا اینقدر برای رعیت دلسوزی میکنید. رعیت را البته همه طرفدار هستند و تمدن این اصلاحاتیکه میشود برای این است که رعیت از بین نرود. بعضی میگفتند مالیات صد سه و نیم را که برداریم مالکین مدعی میشوند که بعد از برداشتن مالیات باید محصول را تقسیم کنیم یعنی يك قسمت مالیات سهم مالک تخمبیل میشود و يك قسمت سهم رعیت. ما هم برای اینکه این مسئله تولید يك انقلاباتی میکردیم تقسیم از سهم مالک گرفته شود. این مالیات در همه جا معمول است نهایت درس قی مذاکره شد که نسبت بجنوب شاید قدری رعایت نشده باشد اصلاً این تعقیب کلمه شمال و جنوب خوب نیست بنده عرض میکنم وقتی در خانه همسایه

دارد آتش میسوزد و بنده سرما میخورم اگر کسی بخواد آتش را خاموش کند باید بگویم آتش را خاموش نکنید من از آن آتش دارم گرم میشوم. قسمت شمال و غرب دارد از این آتش میسوزد. فرضاً در يك قسمتهای دیگر مملکت يك قدری کمتر استفاده میکنند باید گفت ما استفاده فعلیهان را از دست نمیدهم ولو رفقای دیگران بسوزند! آقای روحی بخودشان عرض میکنم بقدری که بنده اطلاع دارم از صفحات جنوب اغلب آقایان ندارند در کمیسیون مالیه هم ما از آقایان دعوت کردیم بعضی آمدند بعضی نیامدند اگر آقایان نیامده اند دیگران بوده اند و اطلاعاتشان همین بوده که داده اند بالاخره اشخاصی که از املاکشان فایده میبرند و عایدی دارند باید از عایدات خود مالیات بدهند لکن برای اینکه بر سرمایه و کار هم چیزی تحلیل نشده باشد البته مخارج این کار را باید يك تناسبی موضوع کرد در مابقی هر چه عایدات خالص است مالیات وضع کرد. در املاک آب و زمین بالاخره سرمایه است که باید مالیات بدهد در قانون هم ملاحظه فرمودید سرمایه کسر شده است از بابت سهم رعیت کسر شده است از بابت نذر کسر شده است از بابت قیمت آب و سهم کار و غیره کسر شده بعد از آنها اگر چیزی برای مالک بماند البته باید يك عشر بدو بدهد اگر میفرمائید هیچ نباید بدهد و انکلی موقوف نبود آن يك مسئله است. آنچه تا يك محل دیگری را مطمئناً جای آن بر قرار نکنیم موقوف کردن این مالیات صلاح مملکت ما نیست. آنچه این لایحه است که مطرح شده و اینهمه اغراقاتی که آقایان میفرمایند. قانون را از روی احساسات و يك عواطف مخصوصی نباید منع کرد باید صلاح جامعه را در نظر گرفت و قانون وضع کرد.

رئیس - عده برای مذاکره کافی نیست اجازه بفرمائید چند دقیقه نفس شود

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده با اصل این مالیات کلیه مخالفم بجهت اینکه ممکن است در مملکت ما وجهی در دست شود و عاید خزانه دولت شود و هیچوقت مالیات نگردد مطلب بدست آوردن پول است از راه کارخانجات و استخراج معادن. بحمد الله معادن در مملکت ما هست امیدواریم يك وقت آدمهایی پیدا کنیم که استخراج استفاده کنند. فسوس که ما عادت کرده ایم از مالیات گرفتن از مردم بی چیز فلاقتی گندم پنجهزار در میآورد دو قران را بگیریم. فلان ضعیفه يك کوسفند دارد فلان قدر باید بدو بدهد و از طرف دیگر گرفتن مالیات بر عایدات در این مملکت يك مشکلاتی تولید خواهد کرد و بدترین ترتیبات است

بعضی از نمایندگان - مالیات بر عایدات که مطرح نیست. فیروز آبادی - در کلیات است. بنده این مالیات را صحیح نمیدانم و عقیده خودم را عرض میکنم که نباید این مذاکرات بشود و عقایدمان را باید ببریم بیول پیدا کردن از راههای مشروع از این معادن که خدا داده. از آوردن کارخانجات در این مملکت و الا مردم دیگر پول ندارند که ما از عایدات آنها پول بگیریم. این بر ضرر مملکت است و نتیجه نخواهیم برد و این مالیات ارضی را هم بنده بر خلاف میدانم. چیزی که هست امروز ما نمیتوانیم از مناسب عایداتمان از کارخانجاتمان استفاده کنیم و بر حسب ضرورت يك مالیاتی گرفته میشود مثلاً از عایدات فلان باغ که فلاقتی گرفته میشود به بینید در تعیین عایدات این باغ تولید چه اشکالاتی میشود. در گرفتن هر قسم مالیات هزار قسم اشکالات تولید میشود که ما از عهده آنها بر نمی آئیم بنده عقیده ام این است که طرز گرفتن مالیات را در وقتی که گرفتن مالیات مطرح است باید گفت که مثلاً از صیفی فلاقتی گرفته شود صیفی که از اول کاشتنش تا برداشتنش دو ماه طول میکشد کدام عایدات را دارد که معین میکنید صد ده بگیرند اینها چیزهایی است که امکان پذیر نیست. از صیفی کاری داره

چطور میتواند برود معین کند که عایداتش چیست و مالیات بگیرد.

بعضی از نمایندگان - خارج از موضوع است. فیروز آبادی - مقصود عرضم این است که این طرز گرفتن مالیات اسباب زحمت است. (همه نمایندگان)

دکتر سنگ - چه چیز است این لایحه؟ فیروز آبادی - نونمیدانم چه چیز است؟ این صدی ده صدی پانزده که از مردم میخواهند بگیرند زیاد است رئیس - آقای دهستان

دهستانی - عرضی ندارم.

رئیس آقای روحی

روحی - عرضی ندارم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - آقای فیروز آبادی يك کلیاتی فرمودند که يك قسمتش مربوط باین لایحه نبود و راجع بخود لایحه چیزی فرمودند تا بنده جواب عرض کنم و تصور میکنم این لایحه با آن منظوری که آقا همیشه در مجلس اظهار میفرمایند تهیه شده برای اینکه اگر باید رعایت زارع و مالک بشود این قانون تمیزی را باید اصلاح کرد. و اگر حقیقتاً نباید اصلاح حال آنها بشود و مالیات سنگین و طاقت فرسایی که دو برابر آن جزو جمع سابق است بدهند آن مطلب دیگری است. این مسئله مدنی است که در کمیسیون مورد بحث و مطالعه بود و با حضور آقای وزیر مالیه و نماینده دولت بالاخره با يك وقت و مطالعه زیاد تهیه شده این لایحه برای جنوب هم تصور میکنم نفع داشته باشد. آقای روحی فرمایشاتی فرمودند ولی چون بنده اساساً اهل معارضه نیستم نمیخواهم داخل جواب اظهارات ایشان شوم فرمودند باید مالیات بر عایدات وضع شود و يك طبقه از اهل این مملکت هستند که مالیات نمی دهند این يك مبحث دیگری است که باید نشست و صحبت کرد فعلاً موضوع بحث اصلاح قانون تمیزی است این لایحه

با توفیق نظر دولت و همه نمایندگان جنوب تهیه شده
آقای حاج میرزا مرتضی و آقای امین التجار از وکلاء
جنوب هستند و در کمیسیون بوده اند و میدانند که
رعایت آن نقاط شده و برای تمام مملکت بوده است
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - پیشنهاد آقای اعتبار
(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می‌گم جلسه ختم شود
رئیس - مخالفی ندارد
فهیمی - چرا بنده
رئیس - عده کافی نیست
اعتبار - برای ختم کافی است
رئیس - اینطور معلوم میشود
(مجلس بیست دقیقه قبل از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه اعطای امتیاز انحصاری ساختن و بکار انداختن خط تراموای بین محرمه و عبادان به آقای میرزا حسینخان موقر

مصوب ۲۱ تیر ماه ۱۲۰۷ شمسی

ماده اول - مجلس شورای بدولت اجازه میدهد که امتیاز انحصاری ساختن و بکار انداختن خط تراموای بین محرمه و عبادان را از تاریخ تصویب این قانون الی مدت سی سال مطابق شرایط و مواد ذیل آقای میرزا حسینخان موقر بعهده مسلم ایران که در مواد آتی بنام صاحب امتیاز مذکور میشود و گذار نماید

ماده ۲ - صاحب امتیاز باید نقشه خط راه و طرز ساختن آنرا مطابق اصول فنی در طرف شاهان از تاریخ تصویب امتیاز منضماً بتوضیحات و اطلاعات کافی مربوط بایستگاهها و نقاط انتهایی و کارخانه برقی را (در صورتیکه قوه محرکه برقی اختیار شده باشد) بوزارت فوائد عامه تقدیم و وزارتخانه مشار الیه مکلف است پس از وصول نقشه مذکوره در ظرف مدت یکماه موافقت و یا عدم موافقت خود را کتباً اظهار دارد در صورتیکه در ظرف مدت مذکوره جوابی از طرف وزارت فوائد عامه صاحب امتیاز داده نشود صاحب امتیاز مطابق نقشه که داده میتواند شروع با اجرای عمل نماید

ماده ۳ - از تاریخ تعیین تکلیف نقشه و طرز ساختن آن مطابق مدلول ماده ۲ منتهی در طرف دو سال ساختن و بکار انداختن راه باید خامه پذیرفته باشد چنانچه صاحب امتیاز بدون اینکه مانع فورس مژری پیش آمده باشد هر يك از تعهدات مقرر در مواد ۲ و ۳ را انجام نداده باشد این امتیاز لغو و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود

ماده ۴ - عرض خط تراموای یعنی فاصله مابین راهها نباید از يك گز و وزن هر گز از رابل اقل از چهارده سلك کمتر و خود در بل و سایر آلات و ادوات مربوطه به تراموای از جنس معیوب تهیه و ندارد شده باشد و قوه محرکه تراموای باید الکتریک یا بخار و یا سوخت داخلی بوده و در واگونها جای نشستن مسافران متناسب با مقتضیات آب و هوای آن ناحیه فراهم و همچنین در نقاط انتهایی خط تراموای و در صورت لزوم امتداد آن بقواصل معینه توقف کاههای محفوظ برای مسافران ساخته شده و بطور کلی سرریس تراموای باید برای رفع حوائج عادی مسافرت و حمل و نقل مال التجاره کافی بوده و به نسبت ازدیاد احتیاجات مزبوره توسعه پیدا کند

ماده ۵ - صاحب امتیاز میتواند از اراضی خالصه که در خط سیر تراموای واقع شده باشد برای عبور خط مزبور و ساختن توقف کاهها و ساختمانهای لازمه دیگر بمقتدار که بر حسب تشخیص وزارت فوائد عامه احتیاجات

فنی و اداری آنرا تأمین نماید در طول مدت امتیاز مجازاً و بدون تأدیه قیمت استفاده نماید و چنانچه اراضی خالصه واقع در خط سیر تراموای دائر باشد صاحب امتیاز بایستی بقیمت عادلانه که مشابه با قیمت اراضی آن حدود باشد از دولت خریداری و یا برای تمام مدت امتیاز اجاره کند و علاوه صاحب امتیاز میتواند هر مقدار اراضی متعلقه باشخاص را که برای رفع احتیاجات خود ضرور داند با جلب رضایت مالکین و به شرایط مرضی طرفین خریداری نموده و یا برای تمام مدت امتیاز اجاره نماید در صورت حدوث اختلاف در قیمت بین مالکین و صاحب امتیاز موضوع اختلاف با تصدیق اهل خبره با رعایت خصوصیات محلی صورت انجام خواهد یافت و دولت مراقبت خواهد کرد که اجحافی واقع نشود

ماده ۶ - این امتیاز بهیچ نحو از انحاء اتباع و مؤسسات خارجی انتقال داده نخواهد شد ولی صاحب امتیاز مجاز است بر طبق قوانین مملکتی شرکت سهامی با رعایت شرایط ذیل تشکیل داده و بمیزان سرمایه لازمه اسهام منتشر سازد

(الف) بیش از میزان صدی سی و سه ۳۳٪ سهام منتشره باتباع خارجه فروخته نشده و در روی بقیه (۶۷٪ در صد) که قابل فروش باتباع داخله است باید قید شود که در صورت انتقال و فروش باتباع خارجه از درجه اعتبار ساقط است

(ب) - مرکز شرکت مزبور در خاک ایران واقع است و از هر حیث تابع قوانین ایران خواهد بود
ماده ۷ - مؤسسات صاحب امتیاز در ظرف پنج سال اول و پس از اتمام راه که در ماده ۳ معین شده است از تأدیه هرگونه عوارض و مالیات معاف و پس از انقضای مدت مزبوره مؤسسات مذکوره از حیث تسأدیه مالیات و عوارض مشمول قوانین عمومی مملکتی خواهد بود

ماده ۸ - صاحب امتیاز باید برای محاسبات خود دارای دفاتر قانونی منظمی باشد که در صورت احتیاج مأمورین دولتی بتوانند بانها مراجعه نموده و تقاضای معضیه را سهولت انجام دهند
ماده ۹ - صاحب امتیاز میتواند لوازم تراموای را بدون تأدیه حقوق گمرکی و مالیات راه و هرگونه عوارض دیگری وارد نماید ولی برای استفاده از این معافیت باید صورت لوازم مذکوره را قبلاً وزارت فوائد عامه تقدیم دارد تا بر طبق آن دستور بعهده اداره گمرکات صادر گردد

ماده ۱۰ - این امتیاز مانع اقدامات دولت برای کارهای راه آهن و سد سازی و نظامی نخواهد بود و پس از انقضای مدت آن دولت مخیر خواهد بود مؤسسات صاحب امتیاز را بقیمت عادلانه با تصدیق اهل خبره خریداری نموده و یا این که صاحب امتیاز را مجز بدارد که از مؤسسات خود آزادانه و بدون قید انحصار استفاده نماید در صورت اختلاف شق ثانی هر هوقمی که دولت بخواد موضوع مذکوره را مجدداً بامتیاز انحصاری واگذار نماید چنانچه سرریس تراموای آزاد صاحب امتیاز در آن موقع دائر باشد مشار الیه با تساوی شرایط نسبت بدیگران در اخذ حق امتیاز مقدم خواهد بود

ماده ۱۱ - هرگاه صاحب امتیاز بخواد از اتباع خارجه مهندسیین استخدام نماید باید قبلاً نظریات وزارت فوائد عامه را در قسمت تبعیت آنها جلب و بموجب ماده صریحی بقید فسخ کنترات و تعقیبات قانونی آنها ملزم نماید که بهیچ وجه در امور سیاسی و مذهبی مداخله ننموده و از قوانین و مقررات مملکتی تخلف ننمایند

ماده ۱۲ - هرگونه اختلاف حاصله راجعه بمواد این امتیاز بین دولت و صاحب امتیاز مطابق قانون حکمیت حل و تصفیه خواهد شد

ماده ۱۳ - وزارت فواید عامه مکلف است پس از تصویب این لایحه با موافقت صاحب امتیاز ترتیب نرخ کرایه راه را داده هر سه سال یک مرتبه در تعرفه مذکوره حق تجدید نظر برای دولت هست صاحب امتیاز میتواند هر موقعی که نرخ کرایه را کافی نداند ازدیاد آن را از دولت تقاضا نماید در این صورت پس از تحقیقات لازمه و مراجعه دفاتر محاسبات و مدارک تقاضای صاحب امتیاز نرخ مذکور بمیزانی که مخارج مختلفه مؤسسه و منافع عادلانه صاحب امتیاز را تامین کند افزایش دهد

ماده ۱۴ - وزارتین مالیه و فواید عامه هر یک در حدود وظیفه خود مأمور اجرای این قانون هستند.

این قانون که مشتمل بر چهارده ماده است در جلسه سی و یکم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

www.iran-archive.com